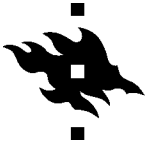

Tiedekunta/Osasto □ Fakultet/Sektion – Faculty Oikeustieteellinen tiedekunta		Laitos □ Institution – Department Yksityisoikeuden laitos	
Tekijä □ □ □ Författare – Author Pokela, Essi Marja			
Työn nimi □ □ Arbetets titel – Title Tavaramerkinhaltijan kielto-oikeus ja sen soveltuminen toiminimen käyttöön			
Oppiaine □ Läroämne – Subject Kauppa-oikeus			
Työn laji □ □ Arbetets art – Level <i>Pro gradu</i> -tutkielma		Aika □ □ Datum – Month and year Toukokuu 2008	Sivumäärä □ □ Sidoantal – Number of pages XIV + 75
Tiivistelmä □ □ Referat – Abstract <p>Tässä tutkielmassa tarkoitukseni on selvittää, millä edellytyksillä tavaramerkkiin perustuva kielto-oikeus soveltuu toiminimen käyttöön ja miten tavaramerkin ja toiminimen kollisiossa niiden välinen etuoikeus määräytyy. Tutkielman alussa erittelen toiminimen ja tavaramerkin keskeisimmät funktiot, jotta voidaan arvioida erityisesti tavaramerkkioikeudellisen yksinoikeuden sisältöä ja laajuutta. Tämän taustoituksen jälkeen tarkastelen toiminimen ja tavaramerkin välistä suhdetta, mikä on edellytyksenä toiminimen ja tavaramerkin välisen kollisioon hahmottamiseksi.</p> <p>Esitän tutkielmassani viisi kriteeriä, joiden avulla voidaan arvioida, loukkaako toiminimen käyttö yksinoikeutta tavaramerkkiin. Ne ovat: 1. elinkeinotoimintakriteeri 2. suostumus-kriteeri 3. kriteeri toimialan ja tuotelajin yhtenäisyydestä 4. tunnusmerkkikriteeri sekä 5. sekaannusvaarakriteeri. Tutkin kyseisiä kriteerejä ongelmälähtöisesti eli tilanteessa, jossa tavaramerkinhaltija väittää saman tai samankaltaisen merkin loukkaavan hänen yksinoikeuttaan tavaramerkkiin.</p> <p>Elinkeinotoimintakriteeri tarkoittaa sitä, että tavaramerkinloukkauksen edellytyksenä on merkin käyttö elinkeinotoiminnassa. Täten yksityinen ja deskriptiivinen käyttö jää yksinoikeussuojan ulkopuolelle. Suostumus-kriteeri puolestaan täyttyy siten, että merkkiä käytetään oikeudettomasti ilman merkinhaltijan suostumusta. Kriteeri toimialan ja tuotelajin yhtenäisyydestä tarkoittaa, että toiminimen käytön on tapahduttava samoja tuotteita varten kuin ne tuotteet, joita varten tavaramerkki on rekisteröity. Tunnusmerkkikriteeri viittaa puolestaan siihen, että kielto-oikeus ei ulotu merkin käyttöön, ellei se haittaa tai ole omiaan haittaamaan tavaramerkin tehtäviä ja erityisesti sen keskeistä tehtävää, jona on taata kuluttajille tavaroiden tai palvelujen alkuperä. Oikeuskäytännössä on toistaiseksi edellytetty merkin käytöltä erottamis- ja alkuperätarkoituksesta, jotta kyseessä olisi tavaramerkinloukkaus. Toiminimen käyttö voi täyttää tunnusmerkkikriteerin erityisesti silloin, kun kolmas kiinnittää kyseisestä toiminimestään tai lähinnä firmadominantista muodostuvan merkin tuotteisiin, joita hän myy. Tällöin kuluttajat voivat erehtyä siitä, että tavaramerkinhaltijan ja kyseisen kolmannen välillä olisi konkreettinen yhteys. Sekaannusvaarakriteeri on kollisioon edellytyksenä puolestaan silloin, kun kyse ei ole identtisistä vaan ainoastaan samankaltaisista merkeistä. Toiminimen ja tavaramerkin kollisiossa sekaannusvaarakriteeriä arvioidaan samoin kuin kahden tavaramerkin kollisiossa. Sekaannusvaarakriteerin täyttymiskynnys on tällöin matalampi, jos toiminimi on kollisiossa laajalti tunnetun tavaramerkin kanssa.</p> <p>Tutkielman viimeisessä pääluvussa tutkin etuoikeuden määräytymistä toiminimen ja tavaramerkin välisessä kollisiossa. Etuoikeus ratkaistaan lähtökohtaisesti aikaprioriteettisäännön perusteella. Aikaprioriteetista ja edellä mainittujen kriteerien täyttymisestä riippumatta kolmas saa kuitenkin käyttää elinkeinotoiminnassa omaa toiminimeään, jos käyttö on hyvän liiketavan mukaista.</p>			
Avainsanat – Nyckelord – Keywords Tavaramerkki, toiminimi, firmadominantti, identtisyys, sekaannusvaara, aikaprioriteetti, hyvä liiketapa			
Säilytyspaikka – Förvaringställe – Where deposited Oikeustieteellinen tiedekunta			
Muita tietoja – Övriga uppgifter – Additional information			

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI